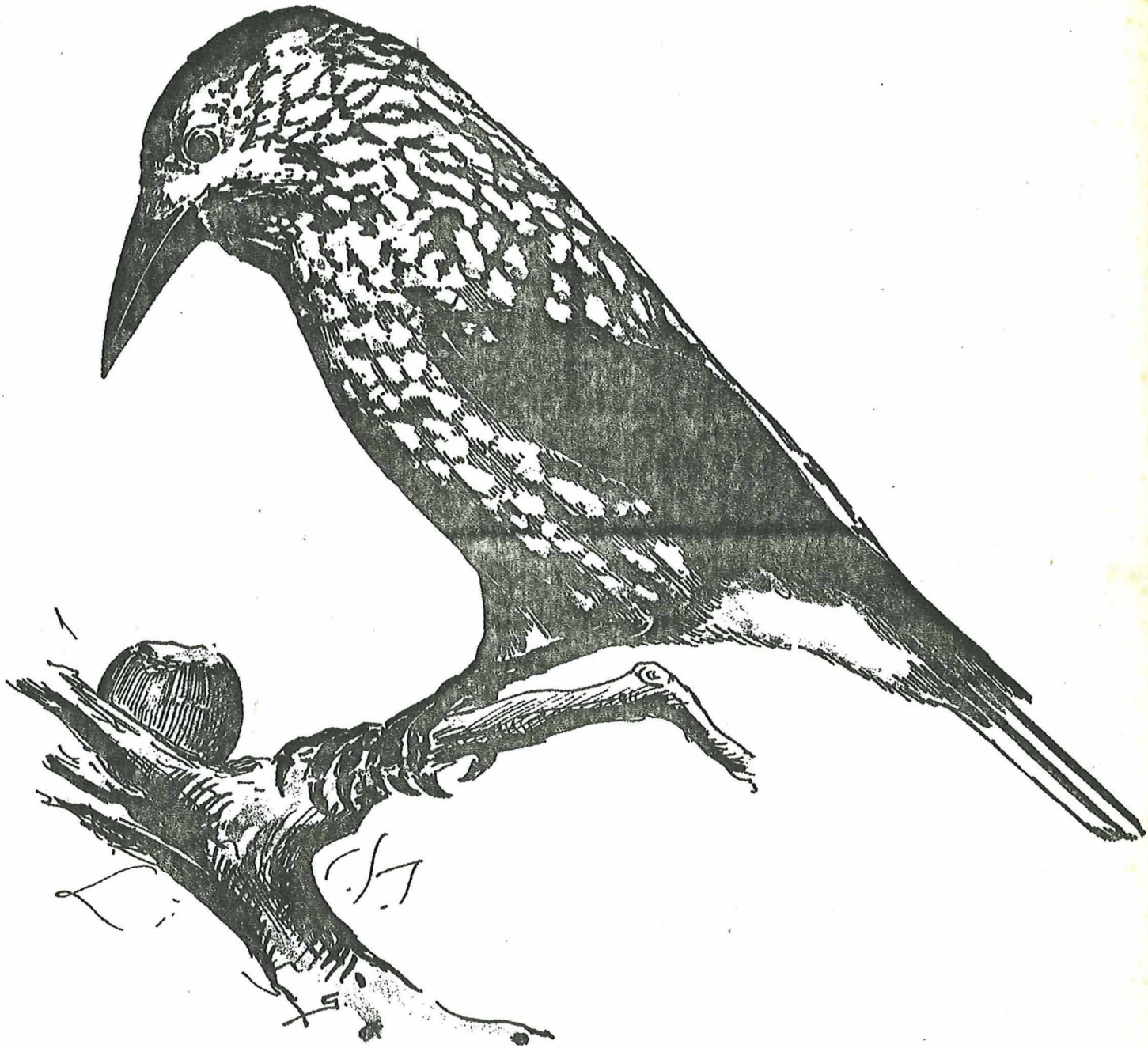

ORNITHOLOGISKE UNDERSØGELSER
I VESTJYLLAND 3.

Tage Holdgaard Andersen
Esben Donnerborg.

Forord.

Ornithologiske Undersøgelser i Vestjylland (OrnUV) har nu løbet i 3 år, og det er med glæde, at vi i år præsenterer denne 3. rapport, der fremstår som et resultat af mange ihærdige observatørers arbejde.

Det glæder os, at de gamle iagttagere stadig er med og, at der kommer nye til, idet det jo er observatørerne, der er med til at befordre arbejdets succes.

Rapporten kan således ses som udtryk for et godt samarbejde.

I denne årsrapport har vi ladet flere almindelige arter glide ud til fordel for en mere indgående kommentering af de øvrige arters forhold. Vi håber, at dette har bidraget til en bedre kvalitet.

Selvfølgelig er vi stadig interesseret i alle oplysninger om de almindelige arter. Disse vil først blive benyttet senere. Udover de ting vi var interesseret i fra meddelelsen Okt.1972, er der her for flere arters vedkommende efterlyst iagttagelser (specielt yngleobs.) De vil selv kunne orientere Dem herom.

Af hensyn til nye observatører, skal vi her gentage opfordringen om tilsendelse af alle fugleiaqtagelser. Dette kan ske til een af undertegnede:

Tage Holdgaard Andersen,
Tousvej 93, værelse 5,
8230 Åbyhøj

Esben Donnerborg,
Falstersgade 55,
8000 Aarhus C.

Vi vil gerne benytte lejligheden til at takke følgende for det tilstillede materiale:

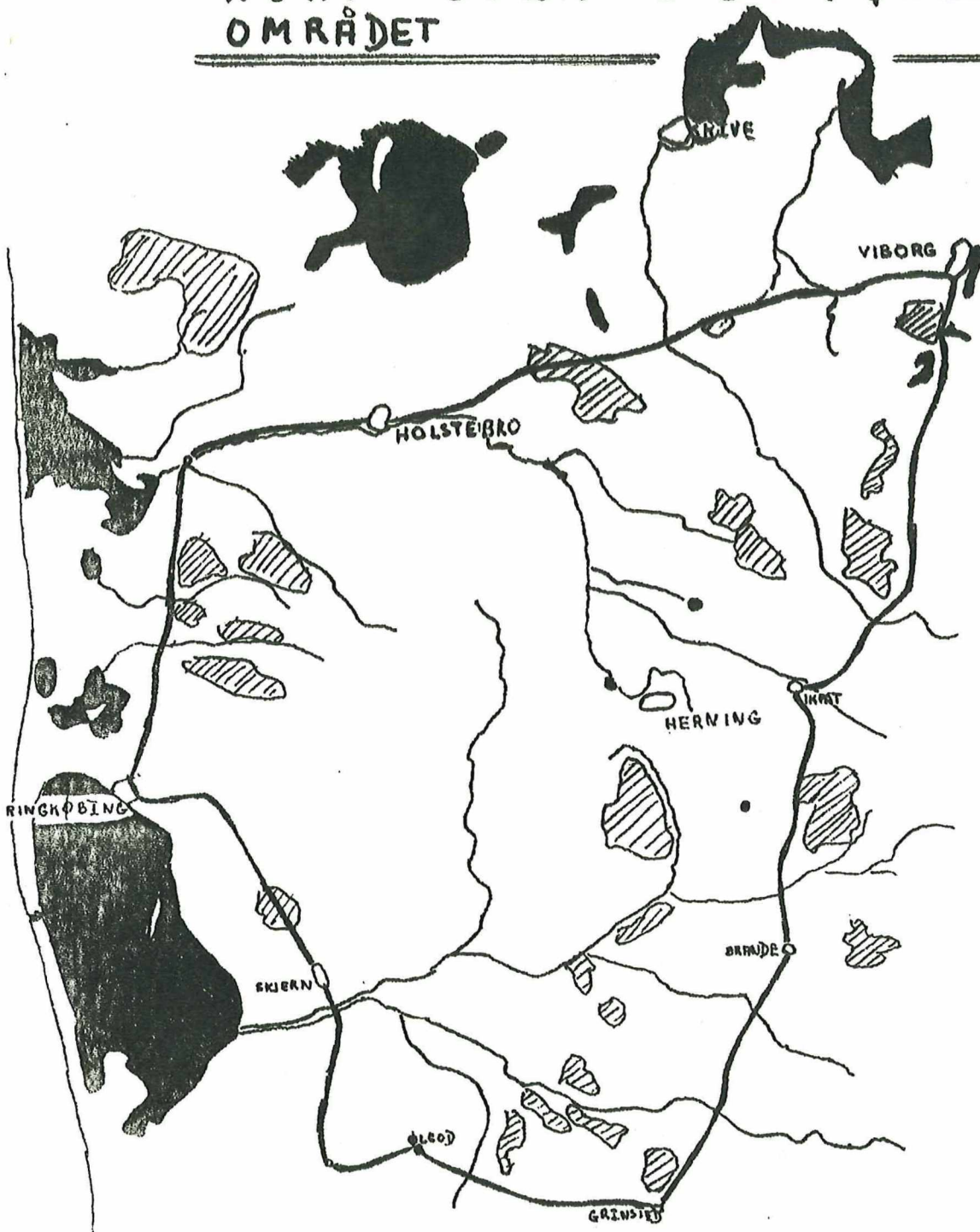
Harry Andersen (HA), Mogens Andersen (MA), Jens Ballegaard (JB), Bitten Bolet (BB), Thorkild Bøgild (TB), Erling Clausen (EC), Niels Eriksen (NE), Jørn Eskildsen (JE), Niels Erik Franzmann (NEF), Finn Lund Henriksen (FLH), O.Hestehave (OH), Christian Hjørh (CH), Anker Jensen (AJ), Kurt Lunde (KL), Erik Vikkelsø Rasmussen (EVR),
Egne observationer medtaget under signaturerne (THA) og (ED)

Aarhus, den 31. Januar 1973.

Tage Holdgaard Andersen

Esben Donnerborg.

KORT OVER UNDERSØGELSESMÅRÅDET

Mørke områder: vand
Skraverede ---: plantager.

Arts gennemgang:

Rødstrubet lom (*Gavia stellata*).

1 ex. skudt 15/12-72 i en mindre brunkulssø ved Haunstrup. Fuglen var olieindsmurt og afkræftet (BB), og stammer sandsynligvis fra den kraftige olieforurening i vadehavet. Hvorfor den er trukket ind over landet til ovenfor nævnte brunkulssø synes uforklarligt. Rødstrubet lom er ellers sjælden som vinter- og trækfugt i de vestjydske søer.

Toppet lappedykker (*Podiceps cristatus*).

Gødstrup Sø: I sommeren 72 er højeste antal ex. (8) set den 18/7. Et par med 3 pull. 25/7. Antal ynglepar 1972 3.

Søby sø Ynglebestanden stabil med min. 3 par. 8 ex. set 11/5-1972 (BB)

Kragsø : Ingen exacte oplysninger om ynglepar i 1972. Dog 2 ex. 5/4 - muligvis 1 ynglepar.

Hald Sø 28 ex. 16/4 og 15-20 ex. 12/7-72. Antal ynglepar rimeligvis ca. 10.

Toppet lappedykker er efter alt at dømme langt talrigere som ynglefugl i Østjylland end i Vestjylland, hvilket betinges af søernes anderledes beskaffenhed (eufrofe - næringsrige kontra oligotrofe - næringsfattige) søer. Sammenhold f.eks. tallene for Hald Sø med Søby Sø.

Gråstrubet lappedykker (*Podiceps griseigena*).

Kragsø (Karup) 2 ex. hele sommeren 1972. Ynglepar. Ingen oplysninger om pull. (OH)

Tøvrigt ingen observationer af denne art.

Sorthalset lappedykker (*Podiceps nigricollis*).

Søby Sø 1 ex. den 15/4-72 (BB)

Gødstrup Sø 1 ex. den 11/5-72 (THA)
Fouragerende nær tagrørbevoksning, hvor den sås forsvinde. Muligvis ynglefugl, dog max. 1 ynglepar.

Lille lappedykker (*Podiceps ruficollis*).

Søby Sø Sandsynligvis 1 ynglepar ved den sydvestlige del af søen og 1 ved den nordlige i 1972 (BB)
Søby sø synes ellers ikke at byde arten gode ynglemuligheder. Den store åbne vandflade og rørsumpens ringe udstrækning.

Trøstrup Teglværk 1 ynglepar (CH).
(S. for Videbæk)

Lille lappedykker - fortsat.

 Hoverdal 1 ynglepar 1972 (4 pull) (JB)
 (Øst for Tim)

Kullejer v/Nr.Vium Max 5 sx. overvintrende (CH)

Vorgod Å nær max 3 ex overvintrende (CH)
 Hovedvej 15

Hover Å 1 ex. 27/12-72

Karup Å Er kendt for sin overvinrende bestand (OH)

Kragsøen Max 2 ex. i oktober, 4 ex. 11/12-72 (OH)

Fiskehejre (*Ardea cinerea*).

 Kolonien ved Bølling den 19/7-72 optaltes 30 reder i
 (ca.10 km VNV for Skjern) den kun 1½ tdr. land store plantage.
 1 død pull + 2 ad + 2 juv. ex. (THA)
 J.Hedegaard Christensen oplyser, at der
 skulle have været omkring 25 ynglepar.

Fiskehejre ses fouragerende over hele Vestjylland det meste af
 året. Hvorvidt alle iagttagne fugle stammer fra Bølling Kolonien
 er svært at bedømme, men 25-50 % er sandsynligvis herfra.

Karup Å (v Høgild) 1 ex. 14/9-72, Karup Hede: 3 ex. 18/7-72
 (FLH og EVR). Sunds Sø: 1 ex. 18/3-72 (THA & ED), 2 ex. 3/8-72 (KL)
 Gødstrup: 1 ex. 14/9-72, Stavlund (mellem Grove og Haderup)
 den 6/3-72 2 ex., den 8/3-72: 6 ex.

Lokalkendte fortæller, at flokke på indtil 20 ex. er set
 fouragerende mellem Barslundgaard og Staulund Dambrug, og at de
 ses til stadighed (AJ). Thorsted (Tim Å) 5-10 ex. (JB)

Hvid Stork (*Ciconia ciconia*).

 Atter i år 1972 ynglede der storke i Borris og Tarm. I Tarm
 kom 2 pull. på vingerne. Mange ex. set over Herning: 2 ex. 4/5-72 (BB)
 1 ex. 8/5-72 (BB), 1 ex. 23/7-72 (THA). Disse fugle er efter alt
 at domme ikke yngledygtige juv. eller ad. med netop mistede mager.
 Formentlig trækkende fra Tyskland.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*).

 Søby Sø Har været talrig i 1972. 50 ex. 20/2, 36 ex.
 fra 18/11-2/12 (MA).

Gødstrup Sø Ikke så store tal som 1971: 5 ex 8/1-72 og
 18 19/2-72

Sunds Sø 17 ex. 1/3-72 (AJ) Første gang med så store tal
 i denne sø.

Kulsøen v.troldhede 65 ex. i Februar (CH)

Kragsøen 2 ex. 23/10-71.

Pibesvane (*Cygnus columbianus bewickii*).

 Ingen iagttagelser indkommet. Kig godt efter de kommende vintre.
 Den er ikke så ualmindelig endda.

Grågås (*Anser anser*).

 Herning 12 ex. 22/2-72 - Træk N. (KL)
 Gødstrup Sø 1 ex. 12/3-72
 Sunds Sø 4 ex. 8/3-72

Kun trækgæster. Ingen ynglefugle i Vestjylland.

Kanadagås (*Branta canadensis*).

 Søby Sø 1 ex. 29/10-72 (BB)

Første iagttagelse i Vestjylland overhovedet. Om ex. er en undsluppen fangenskabsfugl eller en trækgæst fra den vildtlevende bestand i Sverige vides ikke. Dog sandsynligvis det sidste. Vi beder alle iagttagere om at være opmærksom på arten i fremtiden.

Gravand (*Tadorna tadorna*).

 Gødstrup Sø ca. 5 ynglepar i 1972 (17 juv. 18/7-72). Hertil kommer 20-40 ex., der hele foråret og sommeren igennem fouragerer i søen. Bestanden synes at samle sig i søen i det tidlige forår inden ynglesæsonen begynder, hvorefter den spreder sig ud til egnede ynglelok. ved egnens talrige åer. Herfra vender den så tilbage, så snart juv. er flyvefærdige. Endvidere ser det ud til, at ad. fouragerer regelmæssigt i søen under hele yngleperioden.

Søby Sø 2 ex. 15/4-72, 4 ex. 11/5-72, yngler formentlig ikke i søen.

Sunds Sø 4 ex. 18/3-72 (ED, THA)

Krikand (*Anas crecca*).

 Knudmosen 3-4 par i 1972.

Kulsø v. Abildå 3 ex. 16/3-72

Gødstrup Sø 3 ex. 7/5-72, 1 ex. 11/5-72, Muligvis ynglepar.

Kragsø 25-30 ex. 11/10-71, 5-7 ex. 4/11-72 Sidste iagttagelse ret sen.

Som trækgæst er den alm. forår og efterår, enkeltvis eller i små flokke ved mindre søer (hedesøer, skovsøer) og i moser. Vi mangler en hel del exacte ynglefund og angivelser for denne art. Hovedparten af hidtidige indkomne obs. omhandler træk. Se OrnUV 2.

Attingeand (*Anas querquedula*).

 Knudmosen En del iagttagelser foråret og sommeren 1972.
 16/4-72 2 ex. Ynglepar anslået til 1 par. (ED, THA)

Birkebæk plantage 1 ex. 4/8-72 i vandhul (KL) Trækgæst.

Udover disse obs. har vi intet modtaget om Attingeand. Derfor opfordrer vi ligesom sidste år til at have opmærksomheden rettet på arten.

Pibeand (*Anas penelope*).

Søby Sø	Den langt bedste træklok. for arten. Både forår og efterår. Tallene for 1972 dog ikke så store som 1971: 11 9/4-72, 120 29/10-72, 68 8/11-72 (BB)
Kragsø	7 ex. 4/10, 6 ex. 5/10, 5 ex. 6/10, 2 ex. 7/10, 6 ex. 11/10 alle 1971 (OH)
Hoverdal	2 ex. 30/11-72 (JB)

Er som det ses som trækgæst talrigest i efteråret.

Spidsand (*Anas acuta*).

Tilgroet kulsø v. Abildå	4 ex. 16/3-72 (CH)
-----------------------------	--------------------

Eneste iagttagelse, hvilket sikkert harmonerer meget godt med artens sjældne forekomst i Vestjylland, både som trækgæst og ynglefugl. Vi opfordrer dog alle observatører til at være opmærksom på arten.

Skeand (*Anas clypeata*).

Gødstrup Sø	4 ex. 7/5-72. 4 hanner og 2 hunner 11/5-72. På sidste dato iagttoges kurtisering, hvilket sammenholdt med iagttagelser af arten sommeren igennem lader formode, at arten har ynglet. (Pull dog ikke set). Formentlig 1-2 par.
Søby Sø	Ingen ynglepar her (Søen for næringsfattig?) 1 ex. 11/5-72

Den vestjydske søtype synes ikke at byde arten de bedste ynglebetingelser. Vi er dog interesseret i alle oplysninger om ynglepar (fund). Send derfor ind. Vi modtager med tak.

Taffeland (*Aythya ferina*).

Søby Sø	ca. 25 ex. fra 29/10-2/12.72 (MA) Største antal ca. 90 ex. 21/7-72 (THA) Færre fugle end tidligere år, hvilket dog ikke skyldes nogen forurening af søen. Stadig ingen ynglebeviser.
Gødstrup Sø	Største antal: 50 ex. 12/3-72 (BB). Få ex. har oversomret i 1972, f.eks. 21 ex. 7/5, 3 ex. 7/6, 14 ex. 25/7, (THA, BB). Et fænomen, der også gælder for tidligere år. Hypotese om, at det drejer sig om ynglefugle (NEF). Dog næppe sandsynligt
Knudmosen:	2 hanner og 1 hun 2/9-72 (ED)
Kragsø	13 ex. 23/3, 6 ex 28/3, 7-9 ex 5/4, alle 1972.

Troldand (*Aythya fuligula*).

Mange trækfugle i alle Vestjyllands søer. Skal ikke nævnes her.

En del oversomrende i Gødstrup Sø og Søby Sø. Ynglefugle ?
Vær opmærksom på mulig yngleforekomst !

Bjergand (*Aythya marila*).

Gødstrup Sø 15 ex (formodede) 25/7-72, 5 ex 20/12-72 (THA,ED)

Eneste indkomne iagttagelse, hvilket stemmer godt overens med
artens marine optræden.

Hvinand (*Bucephala clangula*).

Gødstrup Sø Som sædvanligt mange trækfugle forår og efterår.
F.eks. 20 ex 8/1-72, 12 ex. 18/11-72, 32 ex.
20/12-1972. Dog også nogle fugle fra maj:
8 ex 7/5, 1 han og 2 hunner 11/5-72

Søby Sø Mange forår og efterår. 1 ex. 11/5-72

Kragsø Max. 10 ex. forår og efterår. Ingen ex. i
sommermånederne.

Fløjlsand (*Melanitta fusca*).

Gødstrup Sø 2 ex. 12/3-72 (BB). Usædvanlig iagttagelse -
Den eneste vi har kendskab til fra det vestjydske
indland, idet fløjlsand i meget høj grad er
knyttet til det åbne hav, fjorde og vige i
træktiden.

Stor skallesluger (*Mergus merganser*).

Gødstrup Sø 10 ex. 12/3-72, 2 hanner 20/12-72, 1 han 14/1-73.

Søby Sø 2 ex. 9/4-72

Sunds Sø 7 hanner og 4 hunner 18/3-72.

Toppet skallesluger (*Mergus serrator*).

Søby sø 3 ex. 15/4-72 (BB)

Er ikke nær så hyppig som ovennævnte art i indlandet, hvilket
skyldes T.S.s marine tilknytning.

Musvåge (*Buteo buteo*).

 Høgild Plantage 2 set i parringsflugt 23/4-72 (BB)
 Hareskov Plantage 2-3 ynglepar (NE) Max. 10 ynglepar i hele
 plantagekomplekset (Se OrnUV 2)

Udover de i OrnUV 2 nævnte ynglelokaliteter yderligere:

Egeris Skov 1 ynglepar m. pull (CH)
 Timring Plantage min 1 par (CH)
 Herning Kommune formentlig 1 par (NE)
 plantage(Fjelstervang)

Indsandene v/Tjorsted 2-3 ynglepar (JB)

Trækkende, rastende og oversomrende følgende steder:

Skarrild 1 ex. 14/3-72
 Simmelkjær 2 ex. trak N 19/3-72
 Sandfeld 2 ex. trak N 25/3-72
 Brunkulsleje 1 ex. 22/4-72.
 v/Skarrild ..
 Knudmosen 1 ex. jævnligt hele sommeren.
 Rind Plantage 1 ex. 3/5-72,
 Søby Sø 1 ex. 18/11-72, 1 ex. 26/11-72. 2 ex. 8/11-72.
 Kragsoen 1 ex. 15/3-72
 Thorsted 8 ex. trak S 16/10-72.

Vintermusvåge (*Buteo Lagopus*)

 Hover Å 1 ex, 15/9-72 (JB)
 Knudmosen 1 ex. 25/4-71 trak N (Erik Overlund Hansen)
 Sandsynligvis årlig i Vestjylland, men kun i ringe tal.

Spurvehøg (*Accipiter nisus*).

 Udover de sparsomme oplysninger om ynglepar i OrnUV 2 yderligere
 Egeris Skov 1 par m.pull (CH)
 Timring Plantage Yngler også her (CH) Antal ynglepar ikke opgivet.

Duehøg (*Accipiter gentilis*).

 Kun få igattagelser:

Vejen Ikast/Hammerum 1 ex trak S. 14/9-69 (THA)
 Herning 1 ex. set overtrækkende 11/3-72 (KL)
 Høgild Plantage 1 ex. sås den 4/4-69 slå en skovdue (THA)
 formentlig yngleflugt.

Duehøg fortsat.

Fasterholdtgaard 1 ex. 6/2-72 (ED)

Hoverdal Plantage 1 hun m. bytte (JB) 3/7-72
Formentlig ynglefug .

V/Simmelkjær 1 ynglepar 1970-71 (KL)

Vi mangler stadig yngleoplysninger om spurve- og duehøg.
Send derfor ind.

Rørhøg (*Circus aeruginosus*).

Kragsøen 1 hun 24/5-72 (OH) Ualmindelig iagttagelse, da
det fortrinsvis er juv. og han, der ses i
indlandet. Må karakteriseres som ustadig, men
dog årlig strejfgæst.

Blå Kærhøg (*Circus cyaneus*)..

Urfuglereservatet
v/Vind 2 hanner den 2/11-72 (JB)

Grove hede: 1 hun 3/12-72.

Fåtalig træ- og vintergæst.

Hedehøg (*Circus pygargus*).

1 par skulle i sommeren 1972 have ynglet i nærheden af Kølkjær.
Bevis mangler.

Gennem Jørn Eskildsen har vi modtaget en mængde oplysninger om
ynglepar og enkeltiagttagelser fra 1944-1968.

I det følgende er de vigtigste iagttagelser med de oprindelige
kilder angivet i parentes medtaget.

Vind Hede 3 ex. 26/8-69.

Tarm Kær ynglende hvert år indtil 66/67.
(Meddelt af J.Hedegaard Christensen for Sv.Aa.Jensen)

Tarm 2 hanner 6/7-61 (Peter Hermansen)

Skjern Å 1948-68: ofte set over pilekrattet i Albæk
(Hedegaard Christensen for Sv.Å.Jensen)

1952 flere par (Halfdan Lange)

1961 20/5, 25/5 og 4/6: 2 redefund, næppe flere
Chr.Harboe)

1962: 27/7: 1 juv. hun v /A 11 (Pelle Andersen-Harrild)
30/7 1 han, 1 hun (T.Dybro)
1-3 par Faunistisk Kartotek.

1963: 3 pull ringmærket (Christensen Faunist.Kar.)

1964: 9/7 1 hun (O.Læssøe).

Hedehøg fortsat.

Skjern, Jernbanedæmningen 1961-63: 1-3 par (E.Holle Jørgensen)
mellem Skjern & Tarm

Borris Hede Sandsynligvis ynglende fra 1955 (1-2 par)
1963/64 (1par) 1 par set 2/7-67 (THA) Se OrnUV 2.

Blåhøj 1944: 1 par (Chr. Harboe)

Fiskeørn (*Pandion haliaetus*).

Skjern Å/Nr.Gren 2 ex. fouragerende 11/5-72 Påfaldende sent
Sandfeld v.Arnborg Oversomrende ?

Rind Å, Høgild 1 ex. 22/8-72 (KL)

Høgild Dambrug 2 ex den 20/2-72 (ED) formodede.

Staulund 1 ex. 6/4-72 (AJ)

Årlig træk-gæst, dog flest i efteråret.

Dværgfalk (*Falco columbarius*).

Herning 1 ex. 13/2-70 (dræbt mod rude)
(BB for Kirsten Sander)

Ikast 1 ex. 5/11 (JB)

Er utvivlsomt hyppigere som træk-gæst end iagttagelserne lader
formode, idet arten ofte forveksles med tårnfalk. Vær derfor
opmærksom på Dværgfalk i de relevante træk-månedes.
(Marts-Maj og August-November).

Tårnfalk (*Falco Tinnunculus*)

Udover de i OrnUV nævnte ynglepar endvidere:

Søby Sø 1 par

Egens 1 par

Hertil en masse spredte obs., der bekræfter dens hyppighed
som ynglefugl i Vestjylland. Bestanden i undersøgelsesområdet
er formentlig på 100-125 par.

Urfugl (*Lyrurus tetrix*).

Ynglebestande Se OrnUV 2 punkt 13.

Ovstrup Hede 1 han 19/3-72 (MA)

Trehøje 1 spillende han hørt og set 22/4 og 3/5-72 (CH)

Grove Hede 1 han 19/5-72, 1 ex. 27/5-72 (OH)

Flyvestation Karup 4 hanner 9/5-72 (OH) 3 hanner 18/7-72 (FLH, EVR)

Thorsted Indsande 1 han 5/2-72 (EC), 1 han 27/7-72 sandsynligvis
ynglende (JB)

Vi er interesseret i alle yngleobs.(formode såvel som sikre).

Vagtel (*Coturnix coturnix*).

1 han hørt i 50 cm høj kornmark ca. 4 km N for Abildå (CH)
Ynglefugl ? - Eneste indkomne meddelelse.

Vandriske (*Rallus aquaticus*).

Fjederholt Å 1 ex. 29/5-72 (KL)
Skærbæk.

Eneste iagttagelse - Der må være flere.

Engsnare (*Crex crex*).

Kornmark v/Abildå 1 hørt Kl. 0400 den 28/6-72 (CH)
Iøvrigt ingen meddelelser angående denne art.

Stor præstekrave (*Charadrius hiaticula*).

Kun een iagttagelse:

Søby Sø 1 ex. 21/7-72

Yngler utvivlsomt her. Ingen sikre ynglebeviser indkommet.

Lille præstekrave (*Charadrius dubius*).

3 ex. hvoraf 2 var juv fra 72 iagttaget i ældre brunkulsleje
mellem Fjeldstervang og Studsgaard. Har med næsten 100 %
sikkerhed ynglet (NE)

Vi opfordrer til at være opmærksom på præstekravearterne i
de gamle brunkulslejer.

Hjejle (*Charadrius apricarius altifrons*).

Som sædvanligt iagttaget i større tal mellem Hammerum og Ikast.
Et årligt tilbagevendende fænomen, der indicerer en hovedtrækrute.
Store flokke er yderligere set i Salling og ved Blåhøj.

Skovsneppe (*Scolopax rusticola*).

Ingen yngleobservationer.

Sinding 11 ex. (træk) tidlig forår 72 (TB)

Stor Regnspove (*Numenius arquata*).

 Ovstrup Hede 1 ex. 11/5-72
 Grove Hede 2 ex. 27/5, 2 ex. 28/5 (OH). Yngler på heden
 mindst 2 par (OH)
 Karup Hede 1 ex. 18/7-72 (FLH, EVR)
 Træk over Thorsted og hoverdal i juni og juli.
 Ingen yngleobservationer eller fouragerende flokke (JB)
 Rejkær Plantage 2 ex. 6/8-72 (EC)

Svaleklire (*Tringa ochropus*).

 Ingen iagttagelser indkommet !!!!!

Tinksmed (*Tringa glareola*).

 Høgil v. Karup 2 ex. 30/4-72. Ikke ynglefugle (OH)
 Hedesø i Hoverdal
 Plantage 1 ex. fouragerende 20/5-72. Ingen sikre
 yngleobservationer (JB)
 Gødstrup Sø 1 ex fouragerende 11/5-72

Mudderklire (*Tringa hypoleucos*).

 Som sædvanligt mange trækkende og overscmrende ex. Stadig ingen
 nyere ynglebeviser.

Almindelig Ryle (*Calidris alpina*).

 Gødstrup Sø 19 ex. 25/7-72. Største iagttagne flok i 1972.

Brushane (*Philomachus pugnax*).

 Gødstrup Sø 8 hanner, 3 hunner største træk (BB)
 Knudmosen 3 hanner, 4 hunner 28/6-72 (KL)

Sildemåge (*Larus fuscus*).

 Knudmosen 2 ad.ex. trak N 10/5-72
 Skarrild 2 ad ex. 8/3-72 (AJ)

Sølvmåge (*Larus argentatus*).

 Søby Sø 2 par yngleforsøg - tom rede fundet 1/7-72
 (Kjeld Hansen)
 Gødstrup Sø Mistanke om 1 ynglepar.
 Iøvrigt iagttaget hyppigt i hele Vestjylland.
 Mange observationer af fouragerende ex.

Hættemåge (*Larus ridibundus*).

 Nye, forsvundne eller expanderende kolonier, der ikke er nævnt i OrnUV 2:

Knudmosen Antal ynglepar nu 125-150. Ny koloni med 15 reder opstået i 1972 (THA)
 Fjederholt Å Koloni med ca. 50 par (BB)
 Brunkulssø syd for Søby Sø ca. 100 par.
 Lille Sø øst for Videbæk ca. 30 par (CH)
 Kragssø Koloni fjernet af flysikkerhedsgrunde.

Sortterne (*Chlidonias niger*).

 Kragssø 3 ex. 24/5-72
 Gødstrup Sø 1 ad + 1 juv. 25/7-72

Fjordterne (*Sterna hirundo*).

 Gødstrup Sø 3 ad + 1 juv. 25/7-72
 Knudmosen 1 ex. 10/5-72

Kirkeugle (*Athene noctua*).

 Lind 1 par ynglet 1972 (ED)
 Herborg 1 par med æg på stueloft (CH)
 Vorgod Kirketårn Har tidligere ynglet her (CH)
 Borris Kirkeugle ynglet ved Skolegade (HA)
 Har ynglet i uglekasse vestfor Kibæk i de sidste år.
 Dog ubeboet i 1972, men Kirkeugle set i området (NE)

Natugle (*Strix aluco*).

 Atter i år i Borris m. 1 par (HA)

Iøvrigt ingen yngleobservationer, hvilket skyldes artens østlige udbredelse og manglen på egnede bitoper i Vestjylland.

Skovhornugle (*Asio otus*).

 Mange iagttagelser indkommet i 1972. Arten synes at være alm. ynglefugl i Vestjylland, favoriseret af dens store tilpasningsevne til vidt forskellige biotoper: læhegn, mose, småskov.

Øst f. Vorgod 1 par m. pull i læhegn (CH)
 Egeris 1 par yngler (CH)
 Skjern Å mellem 1 rede m. æg. Tidligere år har ynglet mindst
 Skarrild/Arnborg 3 par (NE)
 Vest f. Fjølstervang 1 rede m. 3 pull (NE)
 Hareskov Plantage Stor pull fundet død (NE)
 Karup stor pull. fundet død i Juli (OH)
 Knudmosen 1 par ,. 2 pull (THA)
 Sinding 1 ex. 30/12-71 (TB)
 Gødstrup 1 ex. 29/8-72 (KL)

Mosehornugle (*Asio flammeus*).

 Løvbakkerne nord
 f. Herning 1 ex. 14/6-72 (KL)
 Eneste indkomne iagttagelse i 1972 Se OrnUV 2.

Natravn (*Caprimulgus europaeus*).

 Klovsig Plantage 2 spinnende hanner i 1972 (JB)
 v. Thorsted
 Hoverdal Plantage 2-3 spinnende hanner (muligvis mange flere) (JB)
 Øjensynlig min. 10 par i plantagerne og indsandene.
 Flere ynglepar i Hareskov Plantage (NE)

Mursejler (*Apus apus*).

 Alle yngleobservationer fra vestjydske byer modtages med tak.
 6-8 ex. set over Kibæk - Ynglen sandsynlig (NE)
 Alm. ynglende i Herning (ED, THA)
 Isfugl (*Alcedo atthis*).

 Som anført i OrnUV 2 synes den milde vinter 70-71 at have favoriseret bestanden. Den ligeldes milde vinter 71-72 og den indtil nu (30. januar) milde vinter 72-73 må også have virket særdeles gunstigt på bestanden.

Rind Å 1 ex. 11/3-72 (KL)
 Rind Å Høgild 1 ex. 22/8-72 (KL) Glædeligt at konstatere, at Isfuglen atter er set på lokaliteten. Sandsynligheden for 1 eller flere ynglepar er stor
 Årestrup (Karup) 1 ex. februar 72 (AJ)
 Dollerup (Hald) 1 ex. 16/4-72 (OH) Sandligvis ynglefugl.

Grønspætte (*Picus viridis*).

Som hos isfugl har de milde vintre været gunstige for denne arts bestande:

Haderup 1 ex. 29/3-72 (AJ) Sikkert ynglefugl fra Nordre Feldborg Plantage.

Blåhøj 1 ex. 5/4-72 (AJ) Tidligere hørt (THA)

Egeris Skov yngler (CH)

Skovene v.Trehøje Yngler (CH)

Høgild-Birkøbæk-Hareskov

Jynde vad Plantager 1 ex. 29/8-65, 2 ex. 3/10-65, 1 ex. 8/1-66
1 ex. 3/8-68, 2 ex. 5/4-69, 2 ex. 29/3-72 (THA)
Set og hørt i Hareskov Plantage. Yngler
formentlig her (NE) Antal ynglepar se OrnVV 2.

Skjern Å v.Borris 1 ex. 9/4-72 (THA)

Ulfborg A/S Plantage se flere gange (JB) Sandsynligvis ynglefugle..

Lilleåen v.Vind 1 ex. 16/10-72 (JB)

Thorsted 1 ex. 21/11-72 (JB)

Hoverdal Plantage Sandsynligvis ynglende (JB)

Det samlede antal ynglepar i Vestjylland ligger i gunstige år nok helt oppe på ca. 100.

Stor Flagspætte (*Dendrocopos major*).

Invasion i efteråret.

Sortspætte (*Dryocopus martius*).

Usikker iagttagelse i Hareskov Plantage efteråret 1971-foråret 1972 (Skovarbejder til Niels Eriksen).
Vær opmærksom på arten.

Vendehals (*Jynx torquilla*).

Villahave/Herning 1 ex. 7/5-72. Så forkommet ud. Sikkert netop ankommet trækfugl. Fløj bort mod sø (THA)

Vi efterlyser yngleobservationer.

Toplærke (*Galerida cristata*).

Vi efterlyser yngleobservationer

Høgild/Kølkjær 1-2 par på grusterræn (ED)

Hedolærke (*Lullula arborea*).

Høgild Plantage 2 syngende hanner 23/4-72 (BB) Ynglefugle.
se ØrnUV 2.

Søly Sø 1 ex. 21/7-72.

De få agtagelser af arten skyldes formentlig ligheden med
søglærke. Vær imidlertid opmærksom på arten og send ind.
Vi modtager med tak.

Sortkrage (*Corvus corone corone*).

Fjeldetervang 1 ex. 72 (NE)

Vest f. Videbæk 1 ex. 72 (NE)

Karup Ådal 1 ex. 15/4-71 blandt 15 gråkrager (OH)

Hovardal 1 ex. 20/5-72 (JB)

Råge (*Corvus frugilegus*).

Kolonien ved Vildbjerg af samme omfang som tidligere ca. 50 par.
En fouragerende flok (20 ex.) Ikast 29/5-72 (THA)

Skovskade (*Garrulus glandarius*).

Invasion i efteråret.

Halemejse (*Aegithalos caudatus*).

Knudmosen 15 ex. af sydlig underart 22/1-72 (THA)

Gødstrup Sø min. 3 ex. af sydlig underart 14/1-73 (ED, THA)

Dollerup (Hald) 3 ex. af nordlig underart 16/5-72 (OH)

Kragsøen 20 ex. af nordlig underart 10/11-71 (OH)

De i Knudmosen truffne ex. synes at være overgangsfase mellem
N. og S. underarten. Arten yngler måske spredt i det østligste
Vestjylland. Vi er interesseret i yngleobs.

Spøtmejse (*Sitta europaea caesa*).

Enesse kendte ynglelokaliteter i undersøgelsesområdet er
Løvskovene v/Hald: 5-7 ex. 16/4-72 (OH) Talrig ynglefugl (OH)
Muligvis ynglepar i løvskovspartierne i Høgild-Birkebæk.

Træløber (*Certhia familiaris*).

Dollerup (Hald) 1 ex. 28/4-72 (OH). Ingen tal for ynglepar angivet. Må dog være mindst lige så talrig som spætmejse.

Timring Plantage 2 ex. 25/3-72 Ynglepar ? (OH)

Gødstrup Sø 2 ex. i højstammet løvskovsparti nord for søen 14/1-73 (ED, THA) God ynglelokalitet.

Arten er os bekendt ikke før registreret i Vestjylland. Synes åbenbart at ekspanderer. Hold derfor øje med træløber i de kommende sæsoner. Den er let at overse.

Vandstær (*Cinclus cinclus*).

Bæk midtvejs mellem
Kibæk & Troldhede 1 ex. 4/3-72 vintergæst (THA)
Fasterholt 1 ex. januar/februar 72 (AJ)
Årestrup (Æarup) 1 ex. januar/februar 72 (AJ)
Søby Sø 1 ex. ved bækken 16/12-72 (MA)

Misteldrossel (*Turdus viscivorus*).

Borris 1 ynglepar i villahave v/Skolegade (HA).
Herning: Det grønne område Ringkøbingv. 2 ex. 19/4, 7 ex. 20/4-72
Muligvis flere ynglepar her.
Egeris Skov yngler (CH)
Timring Plantage yngler almindeligt (CH)
Hareskov Plantage Set med føde til unger (NE), se iøvrigt OrnUV 2.
Fjederholt Plantage 4 ex. 11/5-72 (BB) Sikkert ynglefugl.
Thorsted Indsande 1 par med pull. 12/7- (JB)
Karup Hede 4 ex. 18/7-72 sikkert ynglefugle.
Synes jævnt udbredt i Vestjylland. Antal par 2-400.

Sjagger (*Turdus pilaris*).

Stadig ingen sikre ynglefund.

Ringdrossel (*Turdus torquatus*).

Skjern Å v. Borris 1 han 9/4-72
Gødstrup Sø 1 ex. 7/5-72
Må karakteriseres som ualm. og sporadisk trækfugl.

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*).

Søby Sø 2 ex. 11/5-72 Sandsynligvis ynglefugle (BB)
 Kulleje v./Abildå 1 ynglepar (CH)
 Flyvestation Karup 1 ex. 18/5-72 (OH), sikkert ynglefugl se OrnUV 2.
 2 ex. 18/7-72 (FLH, EVR) Ynglefugle.
 Gødstrup Sø 2 hanner 11/5-72 Gode ynglelokaliteter v.Søen.
 Pletvis alm. ynglefugl på gode lokaliteter.

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*).

Fåtalig ynglefugl i Vestjylland.

Sønderup s.for
 Videbæk. 1 varslende han 4/7-72 (CH) Sikkert ynglefugl.
 Kragssøen 1 han, 1 hun 18/5-72 (OH) Ynglepar.
 2 ex. 24/5-72 (OH)

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*).

Fåtalig ynglefugl, hvilket skyldes manglen på egnede ynglelok.
 Syngende han ved Gødstrup Sø forår 1972 (THA)

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*).

Alm. på alle egnede ynglelokaliteter.
 Gødstrup Sø min. 10 syngende hanner foråret 72 (THA)

Gulbug (*Hippolais icterina*).

Ret almindelig i størsteparten af Vestjylland. Foretrukne ynglebiotoper synes at være parker og større haver.

Munk (*Sylvia atricapilla*).

Som ovennævnte

Havesanger (*Sylvia borin*).

Ret almindelig i byernes parker og større villa-haver. Bestand i Herning: max. 20 par. Østligt orienteret i udbredelse. Næppe mange par vest for videbæk.

Tornsanger (*Sylvia communis*).

Meget almindelig.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*).

Som ovennævnte.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*).

Almindelig i undersøgelsesområdet sydlige plantager, f.eks. Ølgod Kommuneplantager (THA). Spredning mod nord synes at kunne iagttages.

Hoverdal 1 syngende han forår 72 (JB)

Hareskov Plantage flere syngende hanner (NE)

Egeris og skovene

v. Trehøje 3 syngende hanner (CH) Dog ikke alm.her.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*).

Fåtalig ynglefugl. Ret alm. v.Høgildgaard Plantage (NEF)
Synes ganske at mangle i det meste af Vestjylland, hvilket må tillægges manglen på egnede ynglelok. (løvskove).

Grå fluesnapper (*Muscicapa striata*).

Rettelse til OrnUV 2: Må betegnes som ret almindelig ynglefugl i Vestjylland.

Broget fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*).

Fåtalig i de vestlige og sydvestlige plantager. Manglende vestpå. Vi modtager med tak alle yngleobs. for denne art.

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea*).

Dollerup (Hald) 1 ex. 16/4-72 (OH)

1 ex. 28/4-72 (OH) Ynglefugl ?

Gul vipstjert (*Motacilla flava*).

Indsamling af yngleobs. fortsættes.

Silkehale (*Bombycilla garrulus*).

Herningholm 13 ex. 22/11-72 (MA) eneste indkomne obs.
(Herning) hvilket næppe harmonerer med artens faktiske optræden. Særdeles mange i Østjylland (ED,THA) i November, December Januar.

Tornskade (*Lanius excubitor*).

Mange trækgæster:

Blåhøj 1 ex. 17/12-72 (AJ)
 Søby Sø 1 ex. 19/2-72, 1 ex. 15/4-72 (BB)
 Hjøllund Mose
 v. Arnborg 1 ex. 8/4-72, 1 ex. 7/12-72 (BB)
 Høgild Dambrug 1 ex. 30/10-71 (THA, ED)
 Heden v.
 Fjederholt plantage 1 ex. 18/11-72 (BB)
 Heden v. Trehøje 1 syngende han 16/3-72 (CH)
 Stråso Plantage 1 ex. 27/9-72 (JB)
 Thorsted 1 ex. 9/11-72 (JB)
 Sdr. Esp. 1 ex. 21/11-72 (JB)

Ingen sikre yngleobs. eller fund.

Kærnebider (*Coccothraustes coccothraustes*).

Vilhave v. Herning 2 faste gæster v. foderplads vinteren 71-72
 (BB for Kirsten Sander)

Ganske manglende i Vestjylland. Muligvis ganske få par i Herning.
 Se OrnUV 2 - Yngleobs. i Kølvrå af O. Hestehave.

Stillits (*Carduelis carduelis*).

Er tiltaget stærkt som ynglefugl, i hvert fald på Herning-egnen
 og synes også at dukke hyppigere op i det øvrige Vestjylland
 efter de indkomne obs. at dømme.

Vestre Anlæg Herning 1 ynglepar (AJ)

Herning Villahave 1 redefund (THA)

Knudmosen talrigt fouragerende på tidsel hele sommeren.
 Antal ynglepar i Herning og nærmeste
 omgivelser 15-30.

Kibæk Syngende han 72 (NE) Sikkert ynglefugl.

Tilplantet Brunkuls-
 leje ø.f. Skarrild 3 ex. 22/4-72 Sandsynligvis ynglefugle.

Døllerup (Hald) 2 ex. 28/4-72, 2 ad + 4 juv. 12/7-72 (OH)

Karup Ådal 20-30 ex. 13/3-72 strejfgæster.

Grønsisken (*Carduelis spinus*).

Høgild-Birkebak Stadig stor bestand. Se OrnUV 2 side 23

Endvidere mange træk- og vintergæster.

Vi opfordrer til indsendelse af yngleobs. fra alle
 granplantager.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*).

 Knudmosen 40 ex. 8/7-72 fouragerende på ukrudtsfrø.
 Meget stor flok. Bestanden må være stor.
 20-30 ex. 2/9-72 fouragerende (ED)

Bjergirisk (*Carduelis flavirostris*).

 Endelig trækobs. fra det vestjydske
 Skjern Å v. Borris 7 ex. 9/4-72 (THA)
 Fjederholt Plantage 5 ex. 18/11-72 (BB)

Gråsiskan (*Carduelis flammea*).

 Jens Ballegaard, Thorsted, har sendt fremragende oplysninger om Gråsiskan som ynglefugl i Hoversal, Thorsted og Klovsig Plantager, der ikke tidligere har figureret som ynglelok. for arten. Jens Ballegaard beretter om syngende hanner overalt og anslår antal ynglepar i Hoverdal Plantage (Hvor arten synes at være talrigst repræsenteret) til 15-25. Endvidere er mange hanner hørt og set i Klovsig Plantage og ved Thorsted Å. Ved observatørens bopæl i Thorsted "Set dagligt". Den samlede bestand formentlig nær 50 par. De observerede ynglefugle synes at tilhøre den engelsk-mellemeuropæiske underart (*Carduelis flammea cabaret*) (Se DOFT: 64 p.165), idet trækfugle (*Carduelis f. flammea*) på lokaliteten af observatøren er angivet værende mere hvide.

JB beretter, at der efter en måneds pause atter sås gråsiskan fra 1. Oktober. *Carduelis f. cabaret* synes således at trække bort allerede først i September, og der har sandsynligvis kun været få eller slet ingen overvintrende ex. (Se DOFT 64: p.180-182) Cabarets overvinteringsområde synes at ligge i Vesteuropa (Frankrig, Belgien og den vestlige Del af Tyskland), hvorfra de vender tilbage i april (Se P.Hald Mortensen DOFT 64: p.176)

Det bliver spændende at følge den fremtidige udvikling på lokaliteterne. Herudover mange trækobs. fra Oktober, November, December og Januar. Mindre invasion.

Hvidsiskan (*Carduelis hornemann*).

 Thorsted flere ex. fra Okt. 72 (JB)
 Grove Hede 3 flokke a 10 ex. 3/12-72 (OH)
 Fouragerende på hedelyng (*Calluna vulgaris*)

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*).

 Vi er interesseret i alle yngleobs.

Lille Korsnæb (*Loxia curvirostra*).

Timring Plantage 1 par m. pull fundet (CH)
Sikkert ret almindelig ynglefugl i skovene
omkring Trehøje (CH)

Hareskov Plantage Flere par (NE)

Hoverdal Plantage Sandsynligvis ynglende (JB)

Høgilgaard-Birkebæk-
Jyndevad-Hareskov-

Plantagekompleks Gennemstrejffet den 29/3-72. Mange syngende
hanner. Årlige bestande 10-40 par (THA)

Særdeles mange fugle fra september. Invasion.

Kvækerfinke (*Fringilla montifringilla*).

Tiphede 1 hun 6/5-72 ! (CH)
Meget sen fugl - Ynglefugl ?